Dokumentbeteckning:	Rutin för gemensam avvikelseutredning LSS-boende och HSL, omsorgsförvaltningen
Antaget av/Ansvarig	Helena Mårdstam, Verksamhetschef MBB/ Carola Svantesson, Verksamhetschef KPV
Handläggare	Astrid Forsman, Enhetschef LSS-boende och Johanna Norbäck, Enhetschef för sjuksköterskor
Handlingen förvaras	Diarie Evolution
Diarienummer	262364
Datum	Uppdaterad 260202
Syfte:	Rutinen syftar till att tydliggöra arbetssättet för gemensam avvikelseutredning
Gäller för:	Enhetschef, personal samt legitimerad personal inom LSS-boende
Referensdokument:	
Uppföljning:	
Implementering:	Rutinen/riktlinjen ska regelbundet minst en gång per år tas upp på arbetsplatsträff. Alla nya medarbetare ska informeras om rutinen.

Innehåll

Innehåll 2
Bakgrund 3
Hälso- och sjukvård inom boende med särskild service 3
Teambaserat arbetssätt 3
Teamledning 4
Rutinbeskrivning 4
Samtycke 4
Arbetssätt 4
Dokumentation 5
Ansvar 5
Enhetschef 5
Stödpedagog 5
Sjuksköterska (samt när det är aktuellt även arbetsterapeut/fysioterapeut) 5
Stödassistent/stödbiträde 5
Begrepp 6
Brukare 6
Stöd och service 6
Omvårdnad 6
Patient 6
Rehabilitering 6
Habilitering 7
Rehabiliterande förhållningssätt 7
Salutogent arbetssätt 7
Avvikelser 7
Egenkontroll 7

Bakgrund

Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionsnedsatta och dess nationella värdegrund är grundläggande lagstiftning för personalens arbete inom Stöd och Service.

Alla medarbetare har ansvaret att ge gott stöd och service till alla brukare samt att skapa goda relationer för att ge förutsättningar för trygghet, kontinuitet, delaktighet och självbestämmande i enlighet med den nationella värdegrunden.

Utgångspunkten för insatser och bemötande ska vara att väcka individens eget intresse att, så långt det är möjligt, använda sina egna resurser och möjligheter samt att uppmuntra till egen problemlösning, egna beslut och eget handlande. Dessa insatser ska vara stödjande och inte hjälpande. De ska ges av alla medarbetare och ingå som en naturlig del i deras arbete - inte ordineras/delegeras. Arbetsterapeut, fysioterapeut, sjuksköterska och/eller andra aktörer kan användas för råd och stöd.

Detta förhållningssätt leder till

- Ökad delaktighet
- Meningsfullhet och välbefinnande
- Ökad livskvalitet

Hälso- och sjukvård inom boende med särskild service
Hälso- och sjukvårdslagen reglerar kommunens hälso- och sjukvårdsansvar, vilket bland annat omfattar alla brukare/patienter som bor särskilda boendeformer. Ansvaret omfattar insatser från sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut. Läkare är ett ansvar för regionen.

Teambaserat arbetssätt
Omsorgsförvaltningens arbetssätt ska grundas på teamarbete med både social och medicinsk yrkeskompetens. Detta ökar möjligheten att ge ett gott stöd och god service, god omvårdnad och god habilitering/rehabilitering trots komplexa och snabbt föränderliga vård – och rehabiliteringsbehov.

Teamarbete innebär att flera yrkeskategorier arbetar tillsammans för att identifiera och tillgodose brukarens/patientens behov. Behoven ska i möjligaste mån identifieras tillsammans med brukaren/patienten och denne ska i så stor utsträckning som möjligt vara delaktig i och ha inflytande över utformningen av insatser. Brukarens/patientens välbefinnande, resurser och hälsa tas bäst till vara genom att var och en bidrar med sin specifika kunskap. Det är angeläget att de sociala och medicinska behoven bedöms och tillgodoses i ett helhetsperspektiv. Ett väl fungerande teamarbete leder också till att behovet av snabba och samordnade insatser kan tillgodoses och att brukarens/patientens trygghet och egenmakt kring sina insatser ökas.

Teamarbetet sker både i särskilt ordnade former såsom HSL-team, HSL-möte och genom gemensam avvikelseutredning i Teamledning, men även löpande i det dagliga arbetet. Arbetssättet möjliggör bedömningar som kräver flera perspektiv och kompetenser, vilket bidrar till ökad säkerhet för brukaren/patienten. Diskussionen förs utifrån ett salutogent och rehabiliterande förhållnings - och arbetssätt.

Teamledning
Teamledning består alltid av enhetschef, stödpedagog och sjuksköterska. Arbetsterapeut, fysioterapeut och Daglig verksamhet bjuds in/bjuder in sig själva om aktuellt. Teamledningen träffas regelbundet för att gemensamt identifiera brister samt utreda, åtgärda och följa upp avvikelser som skett i verksamheten. Genom att

teamledningen arbetar tvärprofessionellt i säkerhetsarbetet kan alla professioner bidra utifrån sitt perspektiv vilket möjliggör en helhetssyn.

Rutinbeskrivning

Samtycke
För att kunna diskutera brukarens/patientens behov krävs ett samtycke från brukare/patient eller dess företrädare. Brukarens/patientens ställningstagande till samtycke ska vara dokumenterat.
I samband med ansökan om boende med särskild service inhämtar biståndshandläggare samtycke från brukare/patient. Samtycket omfattar bland annat informationsöverföring internt mellan kommunens omsorg, hälso- och sjukvård, sjukhus, vårdcentral eller annan öppenvårdsmottagning samt socialtjänst.
Vid de tillfällen som brukare/patient inte kan ge samtycke, görs en menprövning.

Vid inflyttning ska brukare/patient informeras om teambaserat arbetssätt.

Arbetssätt

- Teamledning genomförs minst en gång per månad i varje enhetschefs område.
- Samtliga avvikelser som uppstått under perioden analyseras och utreds med både socialt och medicinskt perspektiv.
- Teamledning beslutar om åtgärder utifrån resultat av utredningen.
- Teamledning följer upp åtgärder från tidigare avvikelseutredningar. Uppföljning av planerade åtgärder sker systematiskt och först när effekt på åtgärder kan ses eller utvärderas.
- Vid teamledning medverkar alltid enhetschef, sjuksköterska och stödpedagog. Arbetsterapeut och fysioterapeut bjuds in till mötet vid behov. Om sjuksköterska inte har möjlighet att delta på mötet kan frågor skickas som *Hälsofrågeställning till sjuksköterska* i VIVA. Rehab ska informeras/kontaktas vid ärenden där det kan vara aktuellt via *Hälsofrågeställning till rehabpersonal* i VIVA.
- I de fall brukare/patient har kontakt med andra verksamheter/kompetenser kan dessa bjudas in att delta vid specifikt tillfälle. Det kan till exempel vara verksamhetspedagog, Daglig verksamhet eller anhörigstöd.
- Teamledning leds av enhetschef.
- Att delta vid Teamledning ska alltid prioriteras, såväl av enhetschef som av stödpedagog och sjuksköterska. Vid frånvaro i teamledningen ska en bedömning göras om det går att genomföra utan professionen.

Perspektiven som ska beaktas är stöd och service, omvårdnad, habilitering, rehabilitering och medicinska frågor kring patientens/brukarens behov utifrån samtliga professioners ansvarsområden. Diskussionen förs utifrån ett salutogent och rehabiliterande förhållnings- och arbetssätt.

Dokumentation
Enhetschef dokumenterar utredningen i avvikelsen enligt rutin: Avvikelserapportering i Viva utredning och uppföljning – enhetschef, instruktion

Ansvar

Enhetschef

- Leder Teamledning.
- Vid förändringar (lokal, tid, avbokning) ansvarar enhetschef för att informera berörda.
- Vid egen planerad frånvaro ansvarar den frånvarande, om aktuellt, för att bjuda in och informera ersättare om ärendet.
- Initierar och planerar och sammankallar till Teamledning. Dessa ska planeras och meddelas berörda parter inom en månad. Team-länk ska alltid bifogas inbjudan.
- Bjuder, vid behov, in/kallar eventuella kompetenser som inte alltid deltar till konferensen
- Ska vara väl förberedd inför Teamledning
- Utför de aktuella åtgärder som Teamledning beslutat om utifrån avvikelseutredningen.

Stödpedagog

- Deltar aktivt på Teamledning och ska vara väl förberedd inför mötet.
- Vid egen planerad frånvaro ansvarar den frånvarande, om aktuellt, för att bjuda in och informera ersättare om ärendet.
- ansvarar för att delegera till kontaktteamet vem som ansvarar för uppdatering av genomförandeplan och/eller handlingsplaner.
- Utför de aktuella åtgärder som Teamledning beslutat om utifrån avvikelseutredningen.

Sjuksköterska (samt när det är aktuellt även arbetsterapeut/fysioterapeut)

- Deltar aktivt på Teamledning och ska vara väl förberedd inför mötet.
- Vid egen planerad frånvaro ansvarar den frånvarande, om aktuellt, för att bjuda in och informera ersättare om ärendet.
- Utför de aktuella åtgärder som Teamledning beslutat om utifrån avvikelseutredningen.

Stödassistent/stödbiträde

- Ansvarar för att uppdatera genomförandeplanen utifrån information från stödpedagog som deltagit på Teamledning.
- Utför de aktuella åtgärder som Teamledning beslutat om utifrån avvikelseutredningen.
- Ansvarar för att läsa de avvikelseutredningar som Teamledning gjort.

Begrepp

Brukare
Används som samlande begrepp för alla som får individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten oavsett vilken typ av insatser det handlar om. Insatserna kan röra allt från stöd och service till mer omfattande bistånd.

Stöd och service
är ett samlingsbegrepp för det nära stödet som ges till den enskilde, exempelvis stöd med personlig hygien och vid sociala aktiviteter. Målsättningen är att den enskilde skall kunna leva ett så bra liv som möjligt på sina egna villkor och med sina egna förutsättningar.

Omvårdnad
omvårdnad innebär att man rent praktiskt ger vård/skötsel och stödjer personens normala funktioner i det dagliga livet. Målet med omvårdnaden är att öka personens välbefinnande genom att lindra symtom och förbättra funktioner. Omvårdnad är sjuksköterskans ansvarsområde.

Allmän omvårdnad är oberoende av sjukdom och medicinsk behandling och utförs av all personal. Den syftar till att ge personen ökade förutsättningar att klara det dagliga livet så självständigt som möjligt.

Specifik omvårdnad är relaterad till och kräver kunskap inte bara om människans normala och naturliga funktioner utan också den aktuella sjukdomen och dess behandling. Specifik omvårdnad leds av sjuksköterska.

Patient
Är en individ som är i kontakt med sjukvården för att få en diagnos för sina besvär eller behandling för någon sjukdom.

Rehabilitering
Rehabilitering är insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning utifrån dennes behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Rehabilitering är arbetsterapeuters och fysioterapeuters ansvarsområde.

Allmän rehabilitering är oberoende av sjukdom och kan utföras av all personal. Den syftar till att ge personen ökade förutsättningar att klara det dagliga livet så självständigt som möjligt.

Specifik rehabilitering är relaterad till och kräver kunskap inte bara om människans normala och naturliga funktioner utan också den aktuella sjukdomen/skada och den behandlingen och träning som utvecklar, återvinner och bibehåller funktions- och aktivitetsförmågan.

Specifik rehabilitering leds av arbetsterapeut och/eller fysioterapeut.

Habilitering

insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån dennes behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Rehabiliterande förhållningssätt
Det finns en mängd olika begrepp som beskriver stödjande och uppehållande insatser som ges till brukaren, t. ex. rehabiliterande förhållningssätt, vardagsrehabilitering, allmän rehabilitering eller funktionsbevarande arbetssätt. Inom Omsorgsförvaltningen används begreppen *rehabiliterande förhållningssätt* och *vardagsrehabilitering*.

Att arbeta med vardagsrehabilitering innebär att se och tillvarata på brukarens egna resurser och möjligheter. Det är viktigt att som personal ha ett stödjande förhållningssätt och uppmuntra brukaren till egen problemlösning och eget handlande. Ett rehabiliterande förhållningssätt innebär alltså att den som fått insatser beviljade ska göra så mycket som han/hon kan själv. Personalen finns med som stöd i de dagliga aktiviteterna i det han eller hon inte klarar själv.

Salutogent arbetssätt
Det salutogena perspektivet fokuserar på faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa. Motsatsen till salutogenes är patogenes, som försöker förklara varför människor blir sjuka. Ett viktigt begrepp som hör till den salutogena forskningen är känsla av sammanhang - KASAM.

Avvikelser
Den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska ta emot och utreda klagomål och synpunkter från bland annat brukare, närstående och personal. Vid avvikelser från gällande rutin skall en avvikelserapport upprättas och avvikelsen åtgärdas. Använd avsedd modul på intranätet.

Egenkontroll
Egenkontroll är systematisk uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten samt kontroll av att den bedrivs enligt de processer och rutiner som ingår i verksamhetens ledningssystem.